

خلاصه جامع مباحث تخصصی آزمون کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی

«همراه با نکات، گرامر و لغات اساسی زبان عمومی و تخصصی کتابداری»
(منطبق با جدیدترین سرفصل‌های آزمون)

تالیف و گردآوری:

شهلا کریمی
محمد قاسمیان

با همکاری:

محمد مینایی فر

۱۳۸۹

بر شناسه :	کریمی، شهلا، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور :	خلاصه جامع مباحث تخصصی آزمون کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی - / تألیف و گردآوری شهلا کریمی، محمد قاسمیان، با همکاری محمد مینایی فر
مشخصات نشر :	شیراز: همارا، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری :	۴۶۴ ص.
شابک :	978-600-90908-0-8
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
موضوع :	دانشگاهها و مدارس عالی - ایران - آزمون
موضوع :	کتابداری - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع :	کتابداری - راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع :	آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی - ایران
شناسه افزوده :	قاسمیان، محمد، ۱۳۶۳ -
شناسه افزوده :	مینایی فر، محمد
رده بندی کنگره :	۱۳۸۹ س۸۲۵/۲ LB۲۳۵۳
رده بندی دیویی :	۳۷۸/۱۶۶۴
شماره کتابشناسی ملی :	۳۰۹۸۰۰۲

شیراز، فلکه گاز، روبروی دیستان ۱۷ شهریور، ساختمان ملیکا.
 طبقه اول، مؤسسه‌ی فرهنگی انتشاراتی همارا
 ۲۲۶۲۴۳۹ - ۲۲۸۷۶۹۳
www.hamaralib.ir
info@hamaralib.ir

خلاصه جامع مباحث تخصصی آزمون کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی

نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۸۹
 شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
 شابک: ۸-۰۰۹۰۸-۶۰۰-۹۷۸
 ناظر چاپ: مریم رهبر صفحه آرا: فاطمه باقری طرح جلد: علی رزمیا
 لیتوگرافی: پردیس چاپخانه: صبح امروز
 صحافی: پارس قیمت: ۱۰/۰۰۰ تومان

آماده‌سازی پیش از چاپ: مؤسسه‌ی کتاب آرایان پارس
 تلفکس ۲۲۳۱۲۸۰ - ۰۹۱۷۶۸۷۰۷۱۱
ketab.arayan@gmail.com

Printed in the Islamic Republic of Iran-Shiraz

© حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

مطالب

صفحه

پیشگفتار ۱۳

چگونه در آزمون کارشناسی ارشد کتابداری قبول شویم؟ ۱۵

فصل اول: دروس تخصصی کتابداری ۱۹

۱.۱ کتابخانه و کتابداری ۱۹

۱.۱.۱ وظایف و کارکردهای کتابخانه ۱۹

۱.۱.۲ ساختار و تشکیلات کتابخانه ۲۰

۱.۱.۳ پیدایش خط و چگونگی سیر تحول آن ۲۰

۱.۱.۴ تاریخ پیدایش خط ۲۱

۱.۱.۴ الفبا و توسعه و تکامل آن ۲۲

۱.۱.۶ ابزارها و وسایل ضبط تا قبل از اختراع چاپ (از ۳۶۰۰ ق. م تا قرن ۱۵ میلادی) ۲۳

۱.۱.۷ مواد چاپی (رسانه‌های چاپی) ۲۶

۱.۱.۸ تعریف کتابخانه ۲۹

۱.۱.۹ کتابخانه‌های قرون باستان ۳۰

۱.۱.۱۰ کتابخانه‌های قرون وسطی (حدود ۵۰۰-۱۵۰۰ میلادی) ۳۲

۱.۱.۱۱ کتابخانه‌های قرون جدید (۱۵۰۰-۱۸۰۰ میلادی) ۳۳

۱.۱.۱۲ کتابخانه‌های دوران معاصر (۱۸۰۰ میلادی تا کنون) ۳۴

۱.۱.۱۳ سیر تحول کتابخانه‌های ایران ۳۵

۱.۱.۱۴ انواع کتابخانه‌ها ۳۹

۱.۱.۱۵ خدمات فنی کتابخانه ۴۱

۴۲.....	۱.۱.۱۶) رده بندی.....
۴۴.....	۱.۱.۱۷) خدمات عمومی کتابداری.....
۴۵.....	۱.۱.۱۸) کتابخانه، نهادی اجتماعی.....
۴۵.....	۱.۱.۱۹) کتابداری در دوران معاصر.....
۴۶.....	۱.۱.۲۰) نرم افزارهای کتابخانه.....
۴۹.....	۱.۱.۲۱) سازمان‌ها و نهادهای حرفه‌ای و تخصصی کتابداری.....
۵۳.....	۱.۱.۲۲) پایگاه استنادی علوم جهان اسلام.....
۵۴.....	۱.۲) تاریخ و فلسفه کتابداری.....
۵۵.....	۱.۲.۱) کتابخانه‌های روزگار باستان.....
۵۶.....	۱.۲.۲) کتابخانه در قرون وسطی.....
۵۸.....	۱.۲.۳) کتابخانه در دوران نوین.....
۵۹.....	۱.۲.۴) کتابخانه در قرن نوزدهم میلادی.....
۶۳.....	۱.۳) تاریخ اصول کتابداری.....
۶۳.....	۱.۳.۱) رشد مجموعه کتابخانه‌ها.....
۶۵.....	۱.۳.۲) نگهداری از مجموعه کتابخانه.....
۶۶.....	۱.۳.۳) مسئله دسترسی به کتابخانه‌ها.....
۶۷.....	۱.۳.۴) دسترسی به کتابخانه‌ها در قرون جدید.....
۶۸.....	۱.۳.۵) نقش کتابدار.....
۷۰.....	۱.۳.۶) رده بندی و فهرست نویسی در کتابخانه‌ها.....
۷۳.....	۱.۳.۷) طرح و ساختمان کتابخانه.....
۷۳.....	۱.۳.۸) اصول پایدار کتابداری.....
۷۴.....	۱.۴) شناختی از دانش شناسی.....
۷۸.....	۱.۵) درآمدی بر کتابداری.....
۷۹.....	۱.۶) مبانی نشر کتاب.....
۷۹.....	۱.۶.۱) سانسور.....
۸۰.....	۱.۶.۲) حق مؤلف.....
۸۳.....	۱.۶.۳) مؤسسه‌های بزرگ انتشاراتی تاثیر گذار در صنعت نشر ایران.....
۸۴.....	۱.۷) مدیریت نشریات ادواری.....
۸۴.....	۱.۷.۱) مفاهیم پایه درباره نشریه‌های ادواری.....
۸۵.....	۱.۷.۲) انواع پیاپی‌ها.....
۸۶.....	۱.۷.۳) استانداردها و نظام‌های توصیف، شناسایی و سازماندهی ادواری‌ها.....
۸۸.....	۱.۷.۴) خدمات بخش ادواری‌ها.....

۸۹.....	۱.۷.۵) کارگزاران نشریه‌های ادواری الکترونیکی
۸۹.....	۱.۸) آموزش سواد اطلاعاتی
۸۹.....	۱.۸.۱) سواد اطلاعاتی: مفهوم و ضرورت آن
۹۱.....	۱.۸.۲) تاریخچه سواد اطلاعاتی و آموزش کاربران در کتابخانه‌ها
۹۲.....	۱.۸.۳) سیر تحول آموزش استفاده‌کننده و سواد اطلاعاتی در ایران
۹۲.....	۱.۸.۴) الگو و استانداردها و الزامات سواد اطلاعاتی
۹۴.....	منابع و مآخذ:
۹۶.....	۱.۹) منابع و خدمات مرجع
۹۶.....	۱.۹.۱) خدمات مرجع
۹۷.....	۱.۹.۲) انواع خدمات مرجع
۹۷.....	۱.۹.۳) فرایند مرجع
۹۸.....	۱.۹.۴) کتابشناسی‌ها
۱۰۵.....	۱.۹.۵) دایرة المعارف‌ها
۱۱۱.....	۱.۹.۶) فرهنگ‌ها
۱۱۸.....	۱.۹.۷) زندگینامه‌ها
۱۲۴.....	۱.۹.۸) منابع جغرافیایی
۱۲۹.....	۱.۹.۹) منابع مرجع فوری
۱۳۰.....	۱.۱۰) مقدمه‌ای بر خدمات مرجع عمومی
۱۳۶.....	۱.۱۱) مبانی مرجع
۱۴۰.....	۱.۱۲) مصاحبه در بخش مرجع
۱۴۴.....	منابع و مآخذ:
۱۴۵.....	۱.۱۳) سازماندهی منابع
۱۴۵.....	۱.۱۳.۱) فهرست‌نویسی توصیفی منابع و منابع دیداری و شنیداری
۱۶۱.....	۱.۱۳.۲) رده‌بندی دیویی
۱۶۷.....	۱.۱۳.۳) رده‌بندی کنگره
۱۷۰.....	۱.۱۳.۴) فهرست‌نویسی رایانه‌ای
۱۸۰.....	۱.۱۳.۵) دستنامه فهرست‌نویسی
۱۸۴.....	۱.۱۳.۶) عنوانهای قراردادی
۱۸۶.....	۱.۱۳.۷) سرعنوان‌های موضوعی (کنگره، سیرز، فارسی)
۱۹۳.....	۱.۱۳.۸) برگه‌آرایی و آماده‌سازی
۱۹۷.....	منابع و مآخذ:

۱۹۸.....	۱.۱۴ مدیریت منابع (مجموعه سازی)
۱۹۸.....	۱.۱۴.۱ مجموعه سازی و فراهم آوری در کتابخانه ها
۲۰۱.....	۱.۱۴.۲ مجموعه سازی مجله ها
۲۰۳.....	۱.۱۴.۳ فراهم آوری کتاب ها
۲۰۳.....	۱.۱۴.۴ فراهم آوری مجله ها
۲۰۴.....	۱.۱۵ مجموعه سازی در کتابخانه ها: انتخاب مواد کتابخانه ای
۲۰۵.....	۱.۱۵.۱ مقدمات انتخاب
۲۰۵.....	۱.۱۵.۲ انواع کتابخانه ها
۲۰۶.....	۱.۱۵.۳ بنیادها و پایه های انتخاب
۲۰۶.....	۱.۱۵.۴ خط مشی انتخاب مواد یا برنامه مجموعه سازی
۲۰۷.....	۱.۱۵.۵ روش ها و ابزارهای انتخاب
۲۰۷.....	۱.۱۵.۶ سانسور
۲۰۸.....	۱.۱۵.۷ شناخت و ارزشیابی مواد کتابخانه ای (مواد عمومی)
۲۰۹.....	۱.۱۵.۸ شناخت و ارزشیابی مواد کتابخانه ای (مواد اختصاصی)
۲۱۱.....	۱.۱۵.۹ کتاب گزاری
۲۱۲.....	۱.۱۵.۱۰ ارزشیابی مجموعه و وجین مواد زائد
۲۱۳.....	۱.۱۵.۱۱ همکاری و تعاون بین کتابخانه ها و اشتراک منابع
۲۱۴.....	۱.۱۵.۱۲ ابزارهای انتخاب مواد
۲۱۵.....	۱.۱۶ مجموعه سازی در کتابخانه ها: سفارش و تهیه مواد کتابخانه ای
۲۱۵.....	۱.۱۶.۱ وظایف تخصصی و غیر تخصصی در واحد سفارش و تهیه
۲۱۵.....	۱.۱۶.۲ بازار کتاب
۲۱۷.....	۱.۱۶.۳ سفارش و دریافت کتاب
۲۱۸.....	۱.۱۶.۴ شیوه های تهیه مواد
۲۱۹.....	۱.۱۶.۵ تهیه فهرست سفارش ها و ارسال آن ها
۲۱۹.....	۱.۱۶.۶ شیوه های تهیه پیاپی ها
۲۲۰.....	۱.۱۶.۷ امور مالی و بودجه
۲۲۲.....	۱.۱۶.۸ خودکارسازی سفارش و تهیه کتاب ها و پیاپی ها
۲۲۳.....	۱.۱۷ مجموعه سازی و خدمات تحویل مدرک
۲۲۳.....	۱.۱۷.۱ مجله الکترونیکی
۲۲۵.....	۱.۱۷.۲ انواع منابع انتخاب
۲۲۶.....	۱.۱۷.۳ انتخاب مجلات
۲۲۷.....	۱.۱۷.۴ پایگاه های اطلاعاتی
۲۲۷.....	۱.۱۷.۵ انواع سفارش ها

۲۲۹.....	۱.۱۷.۶) مراحل سفارش.....
۲۳۰.....	۱.۱۷.۷) خدمات تحویل مدرک.....
۲۳۰.....	۱.۱۷.۸) همکاری بین کتابخانه ای.....
۲۳۱.....	۱.۱۷.۸) معرفی ابزارهای انتخاب منابع اطلاعاتی.....
۲۳۲.....	۱.۱۷.۹) کارگزاران اطلاعات.....
۲۳۳.....	۱.۱۸) خدمات فنی.....
۲۳۸.....	منابع و مأخذ:.....
۲۳۹.....	۱.۱۹) اداره کتابخانه.....
۲۳۹.....	۱.۱۹.۱) روش مدیریت.....
۲۴۱.....	۱.۱۹.۲) مدیریت در انواع کتابخانه ها.....
۲۴۲.....	۱.۱۹.۳) نیروی انسانی کتابخانه.....
۲۴۳.....	۱.۱۹.۴) تشکیلات اداری و مالی کتابخانه.....
۲۴۵.....	۱.۱۹.۵) ساختمان و فضای کتابخانه.....
۲۴۷.....	۱.۱۹.۶) بهداشت و حفاظت.....
۲۴۸.....	۱.۱۹.۷) بخش‌های کتابخانه.....
۲۴۹.....	۱.۲۰) شناختی از دانش شناسی.....
۲۴۹.....	۱.۲۰.۱) پیشروان و مکاتب مدیریت.....
۲۵۱.....	۱.۲۱) فنون مدیریت برای کتابداران.....
۲۵۱.....	۱.۲۱.۱) ویژگی‌های یک سازمان دیوان سالارانه.....
۲۵۲.....	۱.۲۱.۲) آموزش مدیریت و سابقه آن.....
۲۵۳.....	۱.۲۱.۳) تاریخچه و سبک‌های مدیریت.....
۲۵۴.....	۱.۲۱.۴) شیوه‌های مدیریت.....
۲۵۶.....	۱.۲۱.۵) خلاقیت و مدیریت.....
۲۵۹.....	۱.۲۱.۶) برنامه ریزی.....
۲۶۱.....	۱.۲۱.۷) انگیزش و رفتار.....
۲۶۳.....	۱.۲۱.۸) مدیریت مالی.....
۲۶۵.....	۱.۲۱.۹) انواع تحلیل کار.....
۲۶۶.....	منابع و مأخذ:.....
۲۶۷.....	۱.۲۲) فناوری‌های اطلاعاتی.....
۲۶۷.....	۱.۲۲.۱) آشنایی با بانکهای اطلاعاتی.....
۲۶۷.....	۱.۲۲.۲) تاریخچه رایانه و نسل‌های آن.....
۲۶۹.....	۱.۲۲.۳) ساختار پایگاه اطلاعاتی.....

- ۲۶۹..... (۱.۲۲.۴) انواع بانک‌های اطلاعاتی.....
- ۲۷۱..... (۱.۲۲.۵) پایگاه اطلاعاتی و ساختار پرونده.....
- ۲۷۲..... (۱.۲۲.۶) فن آوری دیسک‌های نوری.....
- ۲۷۳..... (۱.۲۲.۷) شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای.....
- ۲۷۵..... (۱.۲۲.۸) نمونه نرم افزارها برای ایجاد بانک اطلاعاتی.....
- ۲۷۶..... (۱.۲۲.۹) معرفی چند پایگاه اطلاعاتی و شبکه داخلی.....
- ۲۷۷..... (۱.۲۲.۱۰) معرفی چند شبکه اطلاعاتی گسترده جهانی و پایگاه اطلاعاتی میزبان.....
- ۲۷۸..... (۱.۲۲.۱۱) معرفی چند پایگاه اطلاعاتی معتبر در زمینه‌های موضوعی علوم انسانی و علوم اجتماعی.....
- ۲۸۰..... (۱.۲۲.۱۲) معرفی چند پایگاه اطلاعاتی معتبر در زمینه‌های موضوعی علوم پایه و فنی و مهندسی.....
- ۲۸۱..... (۱.۲۳) جستجوی اطلاعات علمی و پژوهشی در منابع چاپی و الکترونیکی.....
- ۲۸۲..... (۱.۲۳.۱) چکیده و چکیده نویسی.....
- ۲۸۳..... (۱.۲۳.۲) نمایه سازی.....
- ۲۸۵..... (۱.۲۳.۳) موتورهای جستجو.....
- ۲۸۸..... (۱.۲۳.۴) پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته.....
- ۲۹۰..... منابع و مأخذ:.....
- ۲۹۱..... (۱.۲۴) مبانی کامپیوتر.....
- ۲۹۱..... (۱.۲۴.۱) کلیات.....
- ۲۹۶..... (۱.۲۴.۲) نرم افزار.....
- ۲۹۹..... منابع و مأخذ:.....
- ۳۰۰..... (۱.۲۵) روش تحقیق در کتابداری.....
- ۳۰۰..... (۱.۲۵.۱) انگیزه‌های نگارش علمی.....
- ۳۰۰..... (۱.۲۵.۲) ویژگی‌های نگارش علمی.....
- ۳۰۰..... (۱.۲۵.۳) گزینش موضوع.....
- ۳۰۱..... (۱.۲۵.۴) محدود کردن موضوع.....
- ۳۰۲..... (۱.۲۵.۵) تدوین طرح یا رنوس مطالب.....
- ۳۰۳..... (۱.۲۵.۶) یادداشت برداری.....
- ۳۰۴..... (۱.۲۵.۷) تهیه دستنوشته مقدماتی.....
- ۳۰۵..... (۱.۲۵.۸) تهیه پانویس ها.....
- ۳۰۸..... (۱.۲۵.۹) استناد.....
- ۳۰۹..... (۱.۲۵.۱۰) بازنگری دستنوشته.....
- ۳۱۰..... (۱.۲۵.۱۱) انواع نگارش علمی.....
- ۳۱۰..... (۱.۲۵.۱۲) انواع مقاله.....
- ۳۱۱..... (۱.۲۵.۱۳) پیشنهاد پژوهش.....

۳۱۲.....	گزارش (۱.۲۵.۱۴)
۳۱۳.....	آمار در کتابداری (۱.۲۶)
۳۱۳.....	مفاهیم و متغیرها (۱.۲۶.۱)
۳۱۳.....	فرضیه (۱.۲۶.۲)
۳۱۴.....	نظریه (۱.۲۶.۳)
۳۱۴.....	روشهای تحقیق (۱.۲۶.۴)
۳۱۵.....	مقیاس‌های اندازه‌گیری (۱.۲۶.۵)
۳۱۶.....	روشهای گردآوری اطلاعات (۱.۲۶.۶)
۳۱۷.....	روشهای آماری (۱.۲۶.۷)
۳۱۸.....	ضریب همبستگی پیرسون و اسپیرمن (۱.۲۶.۸)
۳۱۸.....	آمار استنباطی (۱.۲۶.۹)
۳۲۰.....	ارزیابی در مطالعات کتابداری (۱.۲۶.۱۰)
۳۲۱.....	منابع و مآخذ

فصل دوم: زبان عمومی و تخصصی ۳۲۳

۳۲۳.....	چگونگی تست زدن زبان عمومی (۲.۱)
۳۲۶.....	چگونگی تست زدن زبان تخصصی (۲.۲)
۳۲۸.....	روش و راهکارهای پاسخ به سوالات ردینگ تخصصی کتابداری (۲.۳)
۳۲۹.....	تمرین عملی ردینگ زبان تخصصی کتابداری (۲.۴)
۳۳۴.....	لغات مهم زبان عمومی کارشناسی ارشد کتابداری (۲.۵)
۳۴۵.....	لغات مهم زبان تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری (۲.۶)
۳۴۸.....	لغات مهم کتاب انگلیسی برای دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی (۱) (۲.۷)
۳۵۲.....	لغات مهم کتاب انگلیسی برای دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی (۲) (۲.۸)
۳۵۶.....	لغات مهم متون تخصصی انگلیسی ویژه داوطلبان کنکور کارشناسی ارشد کتابداری (۲.۹)
۳۶۳.....	لغات مهم آزمون زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری ۱۳۸۱ (۲.۱۰)
۳۶۶.....	لغات مهم آزمون زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری ۱۳۸۲ (۲.۱۱)
۳۶۸.....	لغات مهم آزمون زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری ۱۳۸۳ (۲.۱۲)
۳۷۱.....	لغات مهم آزمون زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری ۱۳۸۴ (۲.۱۳)

۲۱۴	لغات مهم آزمون زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری ۱۳۸۵.....	۳۷۳
۲۱۵	لغات مهم آزمون زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری ۱۳۸۶.....	۳۷۵
۲۱۶	لغات مهم آزمون زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری ۱۳۸۷.....	۳۷۷
۲۱۷	لغات مهم آزمون زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری ۱۳۸۸.....	۳۸۲
۲۱۸	لغات مهم آزمون زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد کتابداری ۱۳۸۹.....	۳۸۶
	منابع و مأخذ.....	۳۹۱
۲۱۹	GRAMMAR & CLOZE TEST.....	۳۹۳
۲۱۹.۱	معلوم و مجهول.....	۳۹۳
۲۱۹.۲	اشاره‌ای به "زمان‌ها".....	۳۹۶
۲۱۹.۳	حروف اضافه همراه با اسم، صفت، فعل.....	۴۰۴
۲۱۹.۴	افعال دو / چند کلمه‌ای (فعل‌های عبارتی).....	۴۱۴
۲۱۹.۵	فعل.....	۴۱۹
۲۱۹.۶	شکل فعل.....	۴۲۳
۲۱۹.۷	«صفت» بعد از فعل.....	۴۳۰
۲۱۹.۸	ربط‌دهنده‌ها.....	۴۳۳
۲۱۹.۹	بیان هدف.....	۴۳۵
۲۱۹.۱۰	عبارات بی فاعل.....	۴۳۷
۲۱۹.۱۱	شمارنده‌ها.....	۴۳۹
۲۱۹.۱۲	تطبیق فاعل و فعل.....	۴۴۰
۲۱۹.۱۳	جملات شرطی.....	۴۴۱
۲۱۹.۱۴	ای کاش.....	۴۴۶
۲۱۹.۱۵	ضمایر موصولی.....	۴۴۸
	منابع و مأخذ.....	۴۵۱

پیوست‌ها..... ۴۵۳

۴۵۳	پیوست ۱: راهنمای ثبت نام، انتخاب رشته و سایر اطلاعات آزمون کارشناسی ارشد کتابداری.....
۴۵۹	پیوست ۲: پاسخنامه درج پاسخ آزمون تحصیلات تکمیلی سال ۱۳۸۸.....
۴۶۱	فهرست مأخذ.....

پیشگفتار

سپاس خداوند یکتا را که به ما توان داد، با تهیه این اثر، گامی هر چند کوچک در راستای موفقیت داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد کتابداری بنهیم. امید است این تلاش، سرآغازی باشد بر موفقیت‌های بعدی کتابداران این مرز و بوم.

امروزه رقابت در کسب موقعیت‌های اجتماعی، اقتصادی و علمی بالاتر، تحصیل در مدارج عالی را اجتناب ناپذیر نموده است. پذیرش محدود دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی، رقابت مذکور را فشرده‌تر می‌نماید. این مساله در رابطه با رشته کتابداری نیز صادق است. هر ساله افراد بی شماری اعم از دانشجویان کارشناسی کتابداری و سایر رشته‌ها و شاغلین در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی با اهداف مختلف، در آزمون کارشناسی ارشد کتابداری شرکت می‌کنند. با توجه به ماهیت رشته و تغییر مداوم آن و عدم شناخت منابع ضروری آزمون، اکثریت داوطلبان با مشکلاتی مواجه هستند که در بسیاری از موارد، باعث انصراف آن‌ها از شرکت در آزمون و یا کسب نتایج ضعیف می‌شود. در همین رابطه ممکن است سوالاتی برای داوطلبان پیش آید: برای آزمون چه منابعی مطالعه نماییم؟ کدام کتاب‌ها، پاسخگوی بخش‌های جدید آزمون هستند؟ چگونه به خلاصه‌ای کامل از منابع اصلی و پایه دسترسی یابیم؟ چگونه به درصدی مناسب در بخش زبان عمومی و تخصصی دست یابیم؟ و سایر سوالات که در این مختصر نمی‌گنجد. هدف از تدوین اثر حاضر این است که تا حد امکان، تمامی مشکلات مذکور را مرتفع و راه را برای داوطلبین گرامی روشن نماید. آن چه مهم به نظر می‌رسد، این است که داوطلب بتواند در زمانی محدود، به تمامی منابع آزمون تسلطی نسبی یافته، قبولی خود را تضمین نماید.

با توجه به گستردگی منابع آزمون کارشناسی ارشد کتابداری و تغییر سرفصل‌های آزمون از سال ۸۸ نویسندگان این اثر، تلاش نمودند تا اثری جدید و گزیده - منطبق با جدیدترین سرفصل‌ها - تهیه نمایند. کتاب حاضر، در ارائه نکات بخش‌های مختلف - بالاخص بخش زبان تخصصی - شیوه‌ای نو در پیش گرفته است. تنظیم کتاب به گونه‌ای است که مانع اتلاف وقت داوطلب می‌شود و مخاطب را سریعاً به مطلب مورد نیاز رهنمون می‌سازد.

و لازم به ذکر است که ارائه تمامی منابع معرفی شده که بعضاً بسیار زیاد است، در یک مجلد تقریباً غیرممکن و تا حد زیادی غیر ضروری است. چراکه ما را از هدف اصلی خود که همانا معرفی نکات پایه، ضروری و تهیه خلاصه‌ای جامع است، دور خواهد ساخت.

صفحات آغازین کتاب، به ارائه نکاتی مهم در رابطه با نحوه مطالعه و راه‌های قبولی در آزمون می‌پردازد. سپس در دو فصل مجزا، دروس اختصاصی رشته و نکات مربوط به زبان بیان خواهد شد.

در فصل اول، سعی شده است با ارائه پوشش جامعی از دروس مختلف رشته، داوطلبین را از پراکنده خوانی، مطالعه منابع غیرپایه و غیراستاندارد بر حذر داشته و تسلط بر مباحث اساسی را تسهیل نماید. در این میان کوتاه شدن جملات نسبت به منبع اصلی، امری کاملاً اجتناب ناپذیر بوده است.

در فصل دوم، ابتدا نکات اساسی و روش‌های تست زدن زبان عمومی و تخصصی بیان می‌شود. پس از آن کلمات پایه و مهم زبان عمومی و تخصصی ارائه می‌شود. در انتها دستور زبان (Grammar) مورد نیاز آزمون، به همراه تست آورده شده است. در این فصل سعی شده است، روش‌های پیشنهادی و نوین تست زدن آموزش داده شود تا داوطلبان علاوه بر دسترسی به منبعی مناسب در زمینه زبان، به یادگیری شیوه‌های مذکور بپردازند.

بی شک نظرات و پیشنهادات سازنده شما، ما را در ارائه اثری منسجم‌تر یاری خواهد نمود. لذا تقاضا می‌نمایم نظرات خود را از طریق نشانی الکترونیک نویسندگان و یا نشانی ناشر ارسال نمایید تا در چاپ‌های بعدی مورد استفاده قرار گیرد.

در پایان بر خود لازم می‌دانیم که از آقایان دکتر علی حمیدی که ما را در خواندن و اصلاح اثر، و محمد مینایی فر که با دقت نظر ما را در تهیه بخش گرامر یاری نمودند، سپاسگزاری نمایم. همچنین از ناشر محترم که این اثر با همکاری ایشان به زیور طبع آراسته شد، صمیمانه قدردانی می‌نمایم.

شهلا کریمی^۱ محمد قاسمیان^۲

مرداد ۱۳۸۹

^۱. sh.x.karimi@gmail.com

^۲. mgghasemian@gmail.com

چگونه در آزمون کارشناسی ارشد کتابداری قبول شویم؟

مطالعه برای آزمون کارشناسی ارشد کتابداری، همانند تمامی آزمون‌های دیگر روش خاص خودش را می‌طلبد. اگر دوران مطالعه برای آزمون کارشناسی ارشد کتابداری را یک دوره ۹ ماهه بدانیم، سه ماه اول به مطالعه، سه ماه دوم مطالعه و مرور، و سه ماه پایانی به مرور و تست زدن اختصاص می‌یابد. تست زدن از این جهت مهم می‌باشد که شخص به نقاط ضعف و قوت خویش واقف می‌شود. در ضمن تجربه‌های فردی در حین تست زدن و شبیه سازی آزمون، داوطلب را برای شرکت در آزمون واقعی آماده می‌سازد. همچنین برخی از تست‌ها به صورت مداوم در سالهای مختلف تکرار می‌شوند. تست‌های آزمون در سه بخش سخت، متوسط و آسان قابل طبقه بندی هستند. داوطلب در حین تست زدن می‌آموزد چگونه از سوالات سخت عبور کرده و سوالات آسان را در دور اول و سوالات متوسط را در دور دوم پاسخ دهد. سوالهای متوسط در دور اول با علامتی خاص همانند ضربدر مشخص می‌شوند. بیشترین عامل که باعث پایین آمدن درصد قبولی داوطلبان آزمون ارشد کتابداری می‌شود، کمبود تجربه در تست زدن و کسب نمرات منفی فراوان است. آزمون کارشناسی ارشد کتابداری شامل سه بخش اصلی می‌باشد. بخش اول مربوط به سوالات زبان عمومی، بخش دوم مربوط به زبان تخصصی و بخش سوم مربوط به مباحث تخصصی کتابداری می‌شود.

طبق آمارهای به دست آمده از رتبه‌های برتر کنکورهای سال‌های گذشته، به دست آوردن میانگین درصد ۶۰ تا ۷۰ درصد، قبولی شما را تضمین می‌نماید. در عین حال اگر روی برخی از بخش‌ها ضعیف هستید، بهتر است سایر بخش‌ها را تقویت نمایید تا میانگین نمرات شما به محدوده مذکور برسد.

هدف گذاری، اولین و مهمترین کار برای شرکت در آزمون است. بهتر است این اهداف را بنویسید و در اوقات فراغت در مورد آن‌ها فکر کنید. اهداف است که باعث انگیزه و حرکت شما می‌شود. اهداف است که به شما کمک می‌کند تا تمام سختی‌ها را برای رسیدن به آن تحمل نمایید.

همانطور که پیش از این اشاره گردید، علاوه بر مطالعه، بهتر است روش‌های تست زدن آموخته شود. چون این بخش مهم است، سعی گردید به صورت مجزا مطرح گردد. این روش‌ها به شرح زیر است:

۱. سوالات را به ترتیبی که در دفترچه کنکور آمده است، پاسخ دهید.
۲. تمام سوالات دفترچه را حداقل یک بار مطالعه کنید. حذف یک یا چند درس اشتباه است.

۳. وقت خود را صرف سوالات وقت گیر یا دشوار نکنید.

۴. حسابگر بودن در هر چیزی مهم و در آزمون کارشناسی ارشد مهم‌تر است. برای زمان خود برنامه داشته باشید. ابتدا فقط به سوال‌هایی که می‌توانید در وقت مقرر پاسخ دهید، بپردازید. از سوال‌های سخت به آسانی عبور کنید. برخی از سوالات را بلد هستید، اما تشخیص می‌دهید وقت‌گیر است. از آن عبور کنید و در آخر وقت آن‌ها را بررسی کنید. البته با علامتی خاص آن‌ها را مشخص نمایید. از هیچ سوالی، نخوانده رد نشوید. شماره تست‌ها را در دفترچه با شماره پاسخنامه مطابقت دهید. به این فکر نباشید که به تمام سوالات پاسخ دهید.

۵. در زمان بندی و اولویت بندی آزمون، توجه به دو پارامتر، سختی سوالات و ضرایب دروس مهم می‌باشد. مثلاً برای درس آمار با ضریب ۱، در مقایسه با درسی مثل کتابخانه و کتابداری با ضریب ۳، وقت کمتری اختصاص می‌یابد.

مسئله مهم دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد، چگونگی مطالعه و نحوه عمل شما در هفته‌های نزدیک به کنکور می‌باشد. در این هفته‌ها بهتر است، به جای استرس داشتن، برای مطالعه مفید و موثر، آرامش‌تان را حفظ نمایید. معمولاً اکثر افراد، بخشی از آموخته‌ها را فراموش می‌کنند. آن‌هایی موفق هستند که تا روز کنکور به‌صورت مداوم، به دوره و مرور مطالب فراموش شده، می‌پردازند. در این هفته‌ها، برگزاری آزمون‌های سال‌های گذشته و شبیه سازی محیط آزمون می‌تواند موثر باشد. برای این هفته‌ها سعی کنید برنامه ریزی منسجم و مطالعه مستمر داشته باشید. تجربه ثابت کرده است، کسانی که در ماه‌های آخر به‌صورت منسجم و مستمر مطالعه نمایند، نسبت به کسانی که در ماه‌های پایانی دچار خستگی و کسالت شده‌اند و در نتیجه بازدهی خوبی نداشته‌اند، موفق‌تر بوده‌اند. ممکن است در ماه‌های ابتدایی ساعات مطالعات شما کم باشد، اما به‌تدریج با تمرین، بر ساعات مطالعه شما افزوده خواهد شد و در ماه‌های پایانی به حداکثر خواهد رسید.

سوال مهم دیگری که معمولاً ذهن داوطلبان را مشغول می‌نماید این است که چگونه مطالعه کنیم؟ مطالعه و صحیح خوانی قواعدی دارد که به‌صورت مختصر بیان می‌شود. مراحل سطحی خوانی (شامل خواندن صفحه و مقدمه، مطالعه فهرست مطالب، مطالعه فهرست موضوعی کتاب، شروع مطالعه محتوا)، خواندن با دقت کتاب، استفاده از علامت گذاری نکات مهم پس از اتمام مطالعه کتاب، به‌تدریج مرور انجام می‌شود. هر چه مرور کتابی خاص بیش‌تر شود، بر سرعت مرور هم افزوده خواهد شد. به عبارت دیگر، ابتدا با موضوع اصلی کتاب مورد نظر و قسمت‌های مهم و کلیات کتاب آشنا می‌شوید و سپس وارد جزئیات می‌شوید و در انتها به مرور آن می‌پردازید. مرور می‌تواند به‌ترتیب یک ساعت بعد، سه روز بعد، یک هفته بعد و یک ماه بعد باشد. بدین طریق مطالب وارد حافظه بلند مدت شما خواهد شد. سعی کنید ساعات مشخصی را که با روحیات شما مطابق است برای مطالعه انتخاب نمایید و در آن ساعات، فقط مطالعه کنید. بقیه ساعات روز را به کارهای معمول خود بپردازید. در حقیقت آمادگی برای آزمون ارشد باید جزئی از زندگی شما و نه مختل کننده آن باشد. در ماه‌های ابتدایی می‌توانید در روز فقط یک کتاب را مطالعه نمایید اما در ماه‌های پایانی که بر مباحث تسلط یافته‌اید، می‌توانید چندین کتاب را در یک روز مطالعه نمایید. سعی کنید در مطالعه نظم داشته باشید. بهتر است مشخص شود از تاریخ x تا y و در هر

روز چند صفحه از کتاب مورد نظر باید مطالعه شود به تدریج با تسلط شما بر مطالب، سرعت مطالعه شما در ماه‌های بعد افزایش خواهد یافت. پس در ماه‌های ابتدایی نگران سرعت مطالعه خود نباشید و کتاب‌ها را با دقت بخوانید اما در ماه‌های انتهایی، مرور و سرعت مطالعه افزایش می‌یابد و دقت در مطالب مورد مطالعه کمتر می‌شود. در ماه‌های پایانی تست‌های مجموعه‌ای نیز منبع مناسبی برای مرور مطالبی است که قبلاً مطالعه کرده‌اید هفته آخر هم فقط به مرور سریع و تست زدن اختصاص دارد.

یکی از نکات مهم مطالعه، محل مطالعه است. سعی کنید محلی را برای مطالعه انتخاب کنید. سعی کنید حرمت این محل را حفظ کنید. یعنی در این محل هیچ کاری غیر از مطالعه (مثل خوابیدن، خوردن، کار با رایانه، ...) انجام ندهید. وقتی خواستید مطالعه کنید، به محل مورد نظر بروید و بلافاصله شروع به مطالعه کنید. رعایت این عوامل، تأثیر زیادی در تمرکز شما در حین مطالعه خواهد داشت. ضمناً محل مطالعه باید حتی‌الامکان عاری از وسایل سرگرم‌کننده و پر سر و صدا باشد. نور محل مطالعه نیز باید مناسب و ترکیبی از رنگ سفید و زرد باشد تا دچار خواب‌آلودگی نشود. برای افزایش تمرکز حواس در حین مطالعه نیز راهکارهایی وجود دارد. مثل خواب منظم، تفکر درباره موضوعی که قرار است مطالعه شود، نرمش و تمرین کارهای تمرکزی در ورزش. ضمناً مسائل تغذیه که در بخش انتهایی اشاره خواهد شد، می‌تواند موثر باشد.

در کنار مطالعات شما برای آزمون، نیاز است با برخی از اصول فکری آشنا شوید:

۱. برای رسیدن به موفقیت، باید انگیزه‌ها را مشخص کرد تا با برنامه ریزی اصولی به هدف نائل شد.
۲. هماهنگی با انتظاراتان عمل کنید.
۳. فکر خود را بر چیزهایی متمرکز کنید که واقعا در طلب آن‌ها هستید.
۴. حداقل ۹۵ درصد از کارهایی که انجام می‌دهیم، از روی عادت است. پس می‌توانیم عادت‌هایی را که موفقیت‌مان را تضمین می‌کند، در خود پرورش دهیم. در این راه تمرین و تکرار آگاهانه و مداوم ضروری است.
۵. برای رسیدن به موفقیت و شادی، تفکر مثبت امری ضروری است.
۶. عملکرد درست ما از طریق مهار کردن کامل افکار و اعمال و شرایط پیرامونمان حاصل می‌شود.
۷. در زندگی، هر کاری که بخواهید می‌توانید انجام دهید، به شرط آن که دقیق بدانید که چه می‌خواهید و سپس عمل کنید.
۸. درباره چیزهایی فکر کنید که واقعا می‌خواهید به آن برسید. شما به همان چیزی تبدیل می‌شوید که درباره آن بیش‌تر فکر می‌کنید.
۹. زندگی مورد علاقه خود را در درون خود خلق کنید. دنیای پیرامون تجلی فیزیکی دنیای درون شماست.
۱۰. هر چیزی را که باور داشته باشید، به واقعیت تبدیل می‌شود.

۱۱. همه امیدها، رویاها، هدف‌ها و آرمان‌های ما در گرو سخت‌کوشی است. هرچه بیش‌تر تلاش کنیم، موفقیت بیش‌تری کسب خواهیم کرد.
 ۱۲. عملکرد خوب، نتیجه آمادگی کامل و وقتی است که برای انجام دادن کارها در نظر می‌گیریم.
 ۱۳. باید اموری را بر عهده بگیریم که در حد توانمان باشد.
 ۱۴. مصمم بودن از ویژگی‌های اساسی افراد موفق است.
 ۱۵. هر نوع پیشرفت در زندگی با طرحی آغاز می‌شود.
 ۱۶. معیار ایمان به خود، توانایی و استقامت در برابر سختی‌ها و شکست‌ها و ناامیدی‌هاست. استقامت، ویژگی اساسی موفقیت است. اگر به اندازه کافی استقامت کنیم، سرانجام موفق خواهیم شد.
 ۱۷. در تعیین اهدافتان قاطعیت داشته باشید، اما در مورد روش دستیابی به آن‌ها انعطاف پذیر باشید. در عصر تحولات سریع و رقابت شدید، انعطاف پذیری ضروری است.
 ۱۸. بهترین فرصت‌ها اغلب در معمولی‌ترین موقعیت‌های زندگی‌مان به وجود می‌آید.
 ۱۹. هر چه را که برای رسیدن به هدف، به آن نیاز دارید بیاموزید.
- هر کدام از این اصول را می‌توان در رابطه با آزمون کارشناسی ارشد به کار برد. شاید اکثر شکست‌های افراد در آزمون‌های کنکور این باشد که نمی‌توانند افکار خودشان را متمرکز نمایند. گاهی اوقات عدم باور به خود، عدم تفکر مثبت و بسیاری از عدم‌های دیگر، داوطلب را از ادامه مسیر باز می‌دارد. به‌عنوان مثال، یکی از بزرگ‌ترین مشکلات داوطلبان در حین مطالعه، هجوم افکار منفی در ذهن آن‌هاست. روش‌های مختلفی برای دفع این افکار وجود دارد. یکی از این روش‌ها این است که شخص این افکار را یادداشت نماید و سعی نماید به خود تلقین کند که بعداً و در اوقات فراغت به این افکار، فکر خواهیم کرد. این کار باعث می‌شود در روند مطالعه اختلالی ایجاد نشود.
- تغذیه از فاکتورهای مهم و موثر برای موفقیت در آزمون‌های کنکور است. چون ما برای تمرکز فکری به انرژی فراوانی نیاز داریم. مواد غذایی پر کالری و مواد غذایی دارای ویتامین ب، مثل غلات، گوشت‌ها، لبنیات، بسیار مهم می‌باشند. لبنیات، ضد اضطراب و آرامش بخش هستند. از عوامل کاهش یادگیری و تمرکز، کم خونی است. کمبود آهن و ویتامین B12، باعث کاهش قدرت یادگیری و تمرکز و یادآوری مطالب در افراد می‌شود. بنابراین مصرف مرتب گوشت قرمز، ماهی و بالاخص ساردین توصیه می‌شود. در میان سبزی‌ها، ریحان، نعنا و کاهو در تقویت سلول‌های دستگاه عصبی و تسکین اضطراب موثر هستند.
- امیدواریم با ذکر نکات بیان شده، خط فکری مناسبی در شما ایجاد شده باشد و بتوانید متناسب با توانایی‌ها و وقت‌تان، به طرح و برنامه‌ای منسجم دست یابید. جمله زیر را همواره به خاطر داشته باشید.
- چه موفق باشیم یا نباشیم، می‌دانیم که نهایت سعی خود را به کار گرفته‌ایم.